

Satranç

Özgür Kurtuluş

Kaleyle Oyun Sonu

7. kareye kadar ilerlemiş iki geçer piyona karşı kaleyle oynanan oyun sonları oldukça yaygın. Böyle bir oyun sonunda hangi tarafın yerinde olmak daha iyi, karar vermek zor... Amatör oyuncular arasında oynanan oyunlarda da sıkça rastlanan bu oyun sonu, gerilimli anlar yaşıyor olsa gerek. Küçük bir hatanın bile taraflardan birine mutlak bir matı kaçıracağı bu gibi oyun sonlarında idmansız oyuncular bir hayli ter dökerler. Gelin, bu gibi oyun sonlarını birlikte inceleyelim.

Önce biraz tarih... Yandaki konum da yine eski örneklerden. Oyun şu biçimde gelişmiş: 1. Ka8! Şh5 2. Şf5 Şh6 3. Şf6 Şh7 4. Ka7+!

Bu oyun ise 1911 yılında geleceğin şampiyonu Capablanca ile Ed. Lasker arasında oynanmış. 1. f8v

1. Şe6 Kf8 2. Kf3 Şa5 3. Şe5 Kc8+ hamleleri oyunu kaybettirebilirdi. 1. ... Kxf8 2. Kxf8 e2? 3. Şc6! Siyah a5 veya a6 karelerindeki şahıyla matı yukarıdan indirmeli. 3... Şa7 4. Kf7+

Yandaki örnek de 1864'ten. 1. Kf1

Beraberlik getiren tek hamle

buydu. Örneğin, 1... a2 2. Kg1+ Şh3 3. Şf3 Şh4 (3... Şb2?? 4. Ka1+) 4. Şf4 vb. Alternatif 1. Kf8? hamlesi 1... a2 2. Kg8+ Şh5 veya 1... b2 2. Kg8+ Şh5 hamleleriyle savuşturuluyor.

Yandaki konum da yine eski örneklerden. Oyun şu biçimde gelişmiş: 1. Ka8! Şh5 2. Şf5

Şh6 3. Şf6 Şh7 4. Ka7+!

Bu oyun ise 1911 yılında geleceğin şampiyonu Capablanca ile Ed. Lasker arasında oynanmış.

1. f8v

1. Şe6 Kf8 2. Kf3 Şa5 3. Şe5 Kc8+ hamleleri oyunu kaybettirebilirdi. 1. ... Kxf8 2. Kxf8 e2? 3. Şc6! Siyah a5 veya a6 karelerindeki şahıyla matı yukarıdan indirmeli. 3... Şa7 4. Kf7+

Şa6 5. Kf8 Kxf2 hamlesinden daha kolay bir oyun sonu. 5. ... Şa5 6. Şe5 Şa4 7. Kf4?! Şb3 8. Kf3+ Şe2 9. Kxf2 (1/2-1/2)

Yandaki konum 1920'lerde hazırlanmış bir etüde aittir.

1. Ka1+ Şb8 2. Kb1+ Şc8 3. Ka1

Şd8 4. Şd6 Şe8 5. Şe6 Şf8 6. Şf6 Şg8 7. Ka8+ Şh7 8. Ka7+ Şh6 9. Ka8 Şh5 10. Şf5 Şh4 11. Şf4

Bu etüd her ne kadar eski tarihlî ise de incelendiğinde tüm zamanlar için altın ipuçları sunduğu görülebilir.

Şimdi inceleyeceğimiz oyun Keres-Elikassen arasında 1938 yılında Noordwijk'te oynanmış. 41. Kxh7 f4 42. a5 f3 43. Şe1 f4 44. Şd2 Kg1 45. Kf7+ Şe4 46. a6 Kg2+ 47. Şe1 d3! 48. cxd3+ Şe3 49. b4 Ka2 50. b5 f2 51. d4 Şxd4!! 52. Kf2 Kxf2 53. a7

Burada oyun çarpıcı "53. b6 Şe3 54. Şd1 Şd3 55. Şe1 Şe3!!" hamleleriyle devam edebildi. Bu konumun analizini biraz sonra yapacağız.

53... Ka2 54. b6 Şe3! 55. Şb1 Ka6 Burada 55... Ka5 55... Ka4 hamlelerinde iyi giderdi.

56. b7 Kb6+ 57. Şe1 Kh6!

Yukarıda incelenen oyunda 53. b6 Şe3 54. Şd1 Şd3 55. Şe1 Şe3!! hamleleri oynanmış olsaydı oluşacak konum buydu. N. A. Kopayev'in analizine göre:

1. b4 Kh2 2. Şf1 Şf3 3. Şg1 Kg2+ 4. Şh1 Kg8 5. a7 Kh8+ 6. Şg1 Kg8+ 7. Şf1 Kh8 8. Şe1 Şe3 9. Şd1 Şd3 10. Şe1 Şe3 11. Şb1 Kh1? 12. Şa2 Kh2 13. Şa3 kh1 14. Şa4 Şe4 15. Şa5 Şe5 16. Şa4 Şe4 pat.

Aktarılan örnek oyunlar incelenecek olursa tartışılan oyun sonları için çıkarılabilecek geçerli genel bir formülün bulunmadığı anlaşılabilir. Oyuncu, incelediği oyunlar ve deneyimlerinin ışığında kişisel taktiklerini geliştirmelidir. Benzer bazı özel konumlar için kişisel taktikler geliştirmek hiç zor değil. Yeterki söz konusu konumlar farklı seviyelerde çeşitli rakip oyunculara karşı denenmiş olsun.

Seçme Oyun Listeleri

Andersson-Karpov
1995, İsveç, Vezir Gambiti

1. e4 e5 2. d4 Af6 3. e4 dxc4 4. e3 e6 5. Fxe4 c5 6. 0-0 a6 7. Ve2 cxd4 8. exd4 Fe7 9. Ac3 b5 10. Fb3 0-0 11. Fg5 Fb7 12. Kad1 Ac6? 13. Kfe1 Ab4? 14. d5! Afxd5 15. Axd5 Fxg5 16. Axb4 Ve7 17. Ad5 Fxd5 18. Fxd5 (1-0).

Bacrot-Kramnik

1995, Bulgaristan, İngiliz

1. e4 e5 2. Af3 Ac6 3. d4 cxd4 4. Axd4 Af6 5. g3 d6 6. Fg2 Fd7 7. 0-0 g6 8. Ac3 Fg7 9. Ac2 0-0 10. b3 a6 11. Fb2 Va5 12. a4 Fg4 13. Vd2 Vh5 14. h3 Af6 15. Şh2 Ae5 16. Ae3 Fh6 17. f4 Aeg4? 18. Axf4 Axf4+ 19. Şh1 Af6 20. Şh2 Va5 21. Ae4 Vxd2 22. Axd2 Fe6 23. Fxf6 exf6 24. Ae4 Fxe4 25. Fxe4 Kab8 26. Kfd1 f5 27. Ff3 Kfd8 28. Kd5 Ff8 29. Kad1 Ke8 30. Kld3 h5 31. Şg2 b6 32. Şf2 Şg7 33. h4 Şg8 34. Ke3 Kce8 35. Kcd5 Ke8 36. Ke3 (1/2-1/2)

Short-Kasparov

1995, Horgen, Sicilya

1. e4 e5 2. Af3 d6 3. d4 cxd4 4. Axd4 Af6 5. Ac3 a6 6. Fe3 e5 7. Af3 Fe7 8. Fe4 0-0 9. 0-0 Fe6 10. Ve2 b5 11. Fb3 b6 12. Kfd1 Ab7 13. a3 Ve8 14. Ae1 Kc8 15. f3 Ac5 16. Fa2 Fxa2 17. Kxa2 Ae6 18. Ad3 a5 19. Ac1 Ad4 20. Fxd4 exd4 21. Axb5 d5 22. e5 d3 23. Vxd3 Fe5+ 24. Şh1 Vxe5 25. Ab3 Fe3 26. Ke1 Kfe8 27. A3d4 Fxd4! 28. Kxe5 Kxe5 29. Ka1 Fxb2 30. Kbi Kce8! 31. g3 Ke3 32. Vd2 Ke2 33. Vd1 K8e3 34. Şg1 Fe5 35. f4 Fb2 36. e3 Ae4 37. Vxd5 (1/2-1/2)

Kasparov-Ivanchuk

1995, Horgen, Fransız

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Ac3 Fb4 4. e5 b6! 5. a3 Ff8 6. Af3 Ae7 7. b4! h6 8. h5 a5 9. Fb5+ c6 10. Fa4 Ad7 11. Ae2 b5 12. Fb3 e5 13. c3 Ae6 14. 0-0 Ve7 15. Ke1 c4 16. Fe2 Ab6 17. Ff4 Fe7 18. Fg3 Kb8 19. Ah2 Vd8 20. Ag4 b4 21. axb4 axb4 22. cxb4 Axb4 23. Fb1 Fd7 24. b3 Ka8 25. Kxa8 Vxa8 26. bxc4 Axc4 27. Ae1? Fa4! 28. Ve2 Va7! 29. Ae3 Vxd4 30. Axc4 dxc4 31. Vf1 0-0! (0-1)

Kasparov-Korchnoi

1995, Horgen, Vezir Gambiti

1. Af3 Af6 2. e4 e5 3. Ac3 d5 4. d4 e6 5. Fg5 h6 6. Fh4! dxc4 7. e4 Fb4 8. Fxc4 Fxc3+ 9. bxc3 Va5 10. 0-0 Axc4 11. Ae5! Ad7 12. Vg4 g5 13. Vxe4 Axc5 14. dxc5 gxh4 15. Kab1! h3 16. Kfd1 Kg8 17. g3 Kg5 18. f4 Kg8 19. Ff1 Vxc5 20. Fxh5 f5 21. Ve2! Şf8 22. Vh5 Ve5? 23. Şh1 Ve7 24. Kd6! Şg7 25. Fxh5 V17 26. Vxh7+ Şxh7 27. Fxe6+ (1-0)

Kasparov-Kramnik

1995, Horgen, Sicilya

1. e4 e5 2. Ac3 Ae6 3. Age2 Af6 4. d4 cxd4 5. Axd4 d6 6. Fe4 Vb6 7. Ah5 e6 8. Ff4 Ae5 9. Fe2 Fd7 10. a4 Fe7 11. a5 Ve7 12. a6 0-0 13. 0-0 Kf8 (1/2-1/2)

Short-Gulko

1995, Horgen, Caro Kann

1. e4 e6 2. Ae2 d5 3. e5 e5 4. d4 Ae6 5. e3 Ff5 6. dxc5 e6 7. b4 a5 8. Ad4 axb4 9. cxb4 Ve7 10. Fh5 Fxb1 11. Kxb1 Vxe5+ 12. Fe3 Ve7 13. 0-0 Fe7 14. Fxc6+ bxc6 15. b5 cxb5 16. Axb4 Veb7 17. Ad4 Vc8 18. Vb3 Af6 19. Vb5+ Şf8 20. Ac6 Ae4 21. Axf7 Şxe7 22. Vb2! Kd8 23. Vxg7 Kxa2 24. Kfe1 Kg8 25. Ve5 f6 26. Vh5 Kg7 27. e6 Şd6 28. e7 Ka8 29. Ff4+ e5 30. Fxe5+ fxe5 31. Vh6+ (1-0)

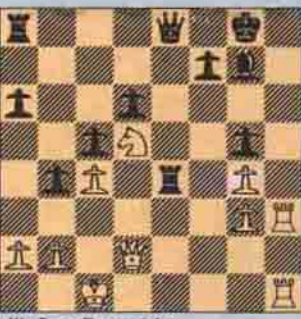
Devamını Siz Getirin...

I. Sıra Beyaz'da

II. Sıra Beyaz'da

III. Sıra Beyaz'da

IV. Sıra Beyaz'da

1. Vc7+ Axc7 2. Ab6+ (1-0) Kd8 mat! II. 1. Kd8 Kd7 2. Ff7 2. Ab6+ S8 2. Ff3 mat! 1... Şf2 Kd8! (1-0) 14... Fxh8 5. Af7 mat! 1V. 1. Vc5? 1Vb6 1... Vc5? 2. Axc7+ ve 3. Kxh8 mat! 2. Axc7+ 2. Fxg7 Şa7 3. Kce8 ve bir başka konum. III. 1. Kf8+ Fd8 2. Vg5+ Fc7 3. Af8+ S18 4. Kf8! (1-0) 14... Fxh8 5. Af7 mat! 1V. 1. Vc5? 1Vb6 1... Vc5? 2. Axc7+ ve 3. Kxh8 mat! 2. Axc7+